

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **M. V. A.**

proti

žalovanému: **Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové**
sídlem Zieglerova 189, 500 39 Hradec Králové

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci nařízení propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Hradci Králové byla dne 7. 7. 2020 doručena žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, podaná dle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce namítl nečinnost žalovaného ve věci jeho žádosti ze dne 19. 1. 2021. Touto žádostí se domáhal vydání rozhodnutí ve smyslu § 78 odst. 2 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), tedy rozhodnutí, kterým by žalovaný nařídil propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce se domnívá, že je ve výkonu trestu držen nezákonně.
2. Žalobce odkázal na § 6 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle nějž „[d]o výkonu trestu lze přijmout odsouzeného jen na základě písemného nařízení výkonu trestu vyhotoveného soudem. Není-li k nařízení výkonu trestu připojeno písemné vyhotovení pravomocného rozsudku, soud je věznicí zašle dodatečně.“ Tyto podmínky však v případě žalobce nebyly splněny, a proto má za to, že je ve výkonu trestu odnětí svobody držen nezákonně a je třeba nařídít jeho okamžité propuštění z výkonu trestu odnětí svobody podle § 78 odst. 2 písm. f) a odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
3. Žalobce současně uvedl, že jeho žádost je obsahem spisu žalovaného, který je veden pod sp. zn. 1 KDT 153/2021. Žalovaný na tuto žádost odpověděl dopisem ze dne 18. 2. 2021, ve kterém mj. sdělil, že „*věznice disponuje veškerými podklady požadovanými k přijetí do výkonu trestu ust. § 6 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, tj. že vaše umístění ve výkonu trestu je zcela v souladu se zákonem*“. Právě uvedené potvrdila i státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze, Mgr. Renata Bednářová, v dopise ze dne 13. 5. 2021. Žalobce se však domnívá, že

žalovaný neprojednal jeho žádost dle zásad spravedlivého procesu a projednal ji účelově písemnostmi, které nelze označit za právní akt správního orgánu.

4. Závěrem žaloby žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s.
5. Krajský soud se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení, konkrétně zda má vůbec pravomoc rozhodovat o předmětné žalobě.
6. Dle § 4 odst. 1 písm. b) s. ř. s. „[s]oudy ve správním soudnictví rozhodují o ochraně proti nečinnosti správního orgánu“. Správním orgánem je dle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona *orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy*. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 4 Ans 9/2007 - 197, vymezil, že tato zákonná definice obsahuje tři prvky:
 - 1) jedná se o orgán moci výkonné či jiný z typu orgánů v definici uvedených,
 - 2) tento orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob,
 - 3) rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.
7. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2010, č. j. 2 As 52/2010 - 59, musí přistoupit ještě znak čtvrtý obsažený v § 2 s. ř. s., tedy musí být dotčena veřejná subjektivní práva fyzických nebo právnických osob.
8. Krajský soud konstatuje v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, že činnost státního zastupitelství v této věci nenaplnuje již druhý a třetí znak, protože státní zastupitelství zde nerozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Soud odkazuje zejména na rozsudek ze dne 4. 4. 2019, č. j. 7 As 415/2018 - 47, ve kterém Nejvyšší správní soud přehledně shrnul judikaturu vymezující postavení státního zastupitelství a možnost soudního přezkumu jeho postupu ve správním soudnictví [zvýraznění provedeno krajským soudem]:

„[19] V rozsudku ze dne 27. 10. 2005, č. j. 6 As 58/2004 - 45, Nejvyšší správní soud konstatoval, že státní zastupitelství není orgánem, „který by mohl rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech fyzických či právnických osob. Působnost státního zastupitelství je vymezena v části druhé zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v platném znění. Podle § 4 a § 5 uvedeného zákona státní zastupitelství podává jménem státu obžalobu v trestním řízení a plní povinnosti, které mu v souvislosti s tím trestní řád ukládá, dále je oprávněno podat návrh na zahájení občanského soudního řízení jen v případech, které stanoví zákon. Další působnost stanoví v trestním řízení trestní řád a v občanskoprávním řízení občanský soudní řád. Tento zákon tedy vůbec nepředpokládá, že by státní zastupitelství jakkoliv rozhodovalo podle předpisů ve správním řízení, tedy v žádném případě není založena pravomoc ve správním řízení rozhodovat o právech a povinnostech. Ani z Ústavy České republiky nelze dovozovat charakter státního zastupitelství jako orgánu správního, neboť i článek 79 výslovně uvádí právní poměry ministerstva a jiných správních úřadů na rozdíl od článku 80, který se zabývá další institucí, a to státním zastupitelstvím. (...) V daném případě státní zastupitelství vystupovalo jako orgán činný v trestním řízení, a nikoliv jako správní orgán ve smyslu již uvedeném, a toto trestní řízení není veřejnou správou.

[20] Výše uvedené závěry Nejvyšší správní soud doplnil v rozsudku ze dne 4. 10. 2011, č. j. 2 As

93/2011 - 79, kde uvedl, že „[v]ymezené postavení státního zastupitelství nicméně nevylučuje, aby byl tento státní orgán povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Jakkoliv totiž v převažující části činnost státního zastupitelství nespadá do oblasti výkonu veřejné správy, jedná se o státní orgán, na nějž se bezpochyby minimálně v rozsahu výkonu, správní agendy vztahuje režim zákona o svobodném přístupu k informacím.“ Z citovaného rozsudku tedy vyplývá, že ve výjimečných situacích může postup státních zastupitelství podléhat přezkumu ze strany správních soudů. Jedná se však o specifické situace, kdy státní zastupitelství vykonává správní agendu, a nikoliv činnost orgánu činného v trestním řízení, případně další činnosti vyplývající z jeho specifického postavení v rámci moci výkonné a spadající do jeho působnosti tak, jak je definována v zákoně č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o státním zastupitelství“).

9. Působnost státního zastupitelství vymezuje § 4 a § 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství. Podle § 4 odst. 1 písm. b) cit. zákona státní zastupitelství mj. vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení, zabezpečovací detence, ochranná nebo ústavní výchova, a v jiných místech, kde je podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody dále uvádí v § 78 odst. 2 jednotlivá oprávnění státního zástupce při výkonu dozoru nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu. Jak však plyne z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu, při činnosti státního zastupitelství na základě svěřené působnosti se nejedná o rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.
10. Krajský soud proto konstatuje, že postup státního zastupitelství při výkonu dozoru, ve kterém žalobce spatřuje jeho nečinnost, nemůže podléhat přezkumu soudů ve správním soudnictví, protože žalovaný při něm nevystupuje jako správní orgán dle definice uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Soud tedy žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení spočívající v nedostatku pravomoci soudů ve správním soudnictví.
11. S ohledem na skutečnost, že soud odmítá žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, bylo nadbytečné rozhodovat o žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků. Za této situace totiž soud není povinen soudní poplatek vůbec vybírat v souladu s § 6a odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2013, č. j. 2 As 160/2012 – 9).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 27. září 2021

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu